

NATO
|
OTAN

BROŠURA

Uloga NATO-a u planiranju
za slučaj civilnih
vanrednih situacija

Septembar, 2006.g.

HEER

HEER

Šta je planiranje za slučaj civilnih vanrednih situacija?

Kako se situacija u svijetu stalno mijenja, stanovništvo zemalja članica NATO-a i Programa partnerstvo za mir je izloženo raznim rizicima, kao što su teroristički napadi hemijskim, biološkim i nuklearnim oružjem, ali i prirodne katastrofe, kao npr. zemljotresi i poplave, i druge katastrofe koje predstavljaju ozbiljnu prijetnju civilnom stanovništvu.

U sklopu planiranja za slučaj civilnih vanrednih stanja (*CEP*), NATO vrši prikupljanje, analizu i razmjenu informacija o planiranju na nivou država, kako bi se osigurala što efikasnija upotreba civilnih resursa u vanrednim situacijama, u skladu sa ciljevima Saveza. To omogućava saveznicima i zemljama partnerima da pomognu jedni drugima u pripremi i saniranju posljedica kriza, katastrofa i sukoba.

Zašto je NATO uključen u aktivnosti planiranja za slučaj civilnih vanrednih situacija?

NATO je uvijek posvećivao veliku pažnju zaštiti civilnog stanovništva. Svjestan činjenice da se kapaciteti za zaštitu stanovništva u eventualnom sukobu mogu iskoristiti i za zaštitu od posljedica prirodnih i drugih katastrofa, NATO je još 1953.g. usvojio šemu pružanja pomoći u slučaju katastrofa. NATO-ov širok pristup sigurnosti opisan u Strateškom konceptu iz 1999.g. posljedica je spoznaje da vanredne situacije većih razmjera predstavljaju prijetnju sigurnosti i stabilnosti. Zbog asimetrične prirode savremenih prijetnji i nepredvidivog sigurnosnog okruženja, zemlje se više ne mogu samostalno nositi sa posljedicama vanrednih situacija širih razmjera. Vanredne situacije ne poznaju državne granice, a oštećenja ključne infrastrukture, kao što su transportne, energetske i komunikacijske mreže, često pogađaju više od jedne države. Ovakva međuzavisnost zahtijeva međunarodni pristup, a NATO je dobar forum za diskusije o najboljim mogućim odgovorima na ove izazove, individualnim i kolektivnim, zasnovanim na solidarnosti. Zbog svega toga, NATO-ov program planiranja za slučaj civilnih vanrednih situacija prerastao je u nosioca praktičnih aranžmana i saradnje sa zemljama partnerima, i predstavlja jednu od ključnih karika u području civilne zaštite i saniranju posljedica, posebno u slučaju eventualnih terorističkih napada hemijskim, biološkim, radiološkim i nuklearnim agensima.

Budući da prirodne i druge katastrofe iziskuju saradnju civilnih i vojnih struktura, NATO je efikasan forum za osiguranje odgovarajućih civilnih i vojnih kapaciteta potrebnih za postizanje željenog cilja. Ova saradnja je često dvosmjerna. Civilna sredstva i kapaciteti mogu biti veoma koristan dio vojnih operacija. Na primjer, u vojnim operacijama civilni komercijalni zračni i pomorski transport često može biti ekonomičniji i brži oblik strateškog transporta nego transport isključivo vojnim sredstvima. Određena civilna sredstva koriste se i u NATO-ovim operacijama u Afganistanu i na Kosovu. S druge strane, vojna sredstva i kapaciteti su često veoma važan element operacija pružanja humanitarne i druge pomoći civilnom stanovništvu. Na primjer, nakon uragana Katrina i zemljotresa u Pakistanu (vidi dole) NATO je angažirao svoja vojna sredstva i kapacitete. NATO-ova sredstva i kapaciteti su, također, korišteni i za podršku civilnoj odbrani od terorizma. Na primjer, NATO-ovi AWACS avioni se angažiraju za velike sportske događaje, kao što su olimpijske igre i svjetska prevenstva.

Zbog svega navedenog, bliska saradnja i interoperabilnost između vojnih i civilnih struktura je od vitalnog značaja, a NATO ima važnu ulogu u omogućavanju te saradnje.

Koja je uloga NATO-a? Koja je uloga državnih vlasti?

Svaka zemlja je odgovorna za zbrinjavanje žrtava i pružanje pomoći u vanrednim situacijama koje se dese na njenoj teritoriji. Shodno tome, planiranje za slučaj civilnih vanrednih situacija je prvenstveno odgovornost država i državna sredstva uvijek ostaju pod državnom kontrolom. Ako, međutim, obim i trajanje nekih katastrofa prevazilaze sposobnosti pogođene zemlje, njihove posljedice mogu se osjetiti i daleko izvan nje.

NATO, kao forum za usporedbe i analize državnih programa, osigurava da planovi i procedure budu operativni i potrebna sredstva za zajedničko djelovanje u vanrednim situacijama dostupna. Kroz posebne aranžmane za upravljanje krizama, Program planiranja za slučaj civilnih vanrednih stanja podržava NATO-ov proces i organizaciju upravljanja djelovanjem u krizama. Temeljni dio tih aranžmana je upotreba oko 360 civilnih stručnjaka iz industrije, poslovnog sektora, vlade i drugih javnih ustanova koji pružaju savjete u vezi efikasne upotrebe civilnih resursa u krizama. Instrumenti koje vojni planeri mogu koristiti po potrebi uključuju i civilne sposobnosti. Upotreba civilnih sredstava za podršku ili u okviru same vojne operacije, prvenstveno za razmještanje trupa i uspješnu podršku na terenu, predstavlja važan dio funkcije planiranja za slučaj civilnih vanrednih situacija. Pri planiranju ili izvođenju NATO operacija, NATO vojni planeri se uvijek obraćaju civilnim stručnjacima za savjet. Spisak civilnih sposobnosti daje informacije o relevantnim područjima stručnosti koje mogu biti stavljene na raspolaganje NATO vojnim planerima za operacije pružanja pomoći u katastrofama.

Kako vojni i civilni sektor trebaju razviti i održavati dobru saradnju, NATO-ov program planiranja za slučaj civilnih vanrednih situacija fokusira se na pet sljedećih područja:

- Civilna podrška savezničkim operacijama iz člana 5 - odredba NATO sporazuma o kolektivnoj odbrani.
- Podrška operacijama koje nisu obuhvaćene članom 5.
- Podrška državnim vlastima u civilnim vanrednim situacijama.
- Podrška državnim vlastima u zaštiti stanovništva od posljedica upotrebe oružja za masovno uništenje.
- Saradnja sa partnerima.

Kako planiranje za civilne vanredne situacije funkcionira u NATO-u?

Svakodnevne aktivnosti u sklopu Programa planiranja za slučaj civilnih vanrednih situacija određuje Viša komisija za planiranje za slučaj civilnih vanrednih situacija (SCEPC - *Senior Civil Emergency Planning Committee*), koju čine državni predstavnici zaduženi za nadzor ovih aktivnosti u NATO-u. Prema odlukama Sjeveroatlanskog vijeća, pored redovnih sastanaka Komisija ima i polugodišnje plenarne sjednice. Zbog velikog interesa država partnera za planiranje za slučaj civilnih vanrednih situacija, velik broj sastanaka SCEPC-a se održava u formatu Euroatlanskog partnerskog vijeća (EAPC - *Euro-Atlantic Partnership Council*) kojima prisustvuju sve zemlje članice i partneri.

U skladu sa uputama SCEPC-a, 8 tehničkih odbora i komisija za planiranje (PB&Cs - *Planning Boards and Committees*) okuplja stručnjake iz vlada i industrije i vojne predstavnike koji rade na koordinaciji planiranja u sljedećim područjima civilnih aktivnosti:

- Civilna avijacija
- Civilna zaštita
- Prehrana i poljoprivreda
- Industrijska proizvodnja i snabdjevanje
- Kopneni transport
- Zdravstvo
- Prekookeanski transport
- Civilne elektronske i poštanske komunikacije

Ova tijela savjetuju SCEPC o pitanjima u vezi kriza i pomažu NATO-ovim vojnim strukturama i državama da iznađu i održe aranžmane za efikasnu upotrebu civilnih resursa. Na primjer, odbori i komisije za transport zaduženi su za identifikaciju komercijalno dostupnih sredstava za kopneni i zračni transport, kao i infrastrukturu, kako bi se u slučaju potrebe osigurao ekonomičan i brzo dostupan transport za operacije.

Za SCEPC i odbore i komisije za planiranje (PB&Cs) radi tim međunarodnih službenika zaposlenih u Odsjeku za planiranje za slučaj civilnih vanrednih situacija pod Odjelom za operacije Međunarodnog sekretarijata. Na čelu Odjela je pomoćnik generalnog sekretara za operacije i zamjenik pomoćnika generalnog sekretara za planiranje, planiranje za slučaj civilnih vanrednih situacija i vježbe, koji predsjedavaju plenarnim sjednicama SCEPC-a, odnosno redovnim sastancima.

Euroatlanski centar za koordinaciju odgovora na katastrofe (EADRCC- *Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Center*) je operativni element NATO-a i centralno mjesto za razmjenu informacija o pomoći u katastrofama između zemalja članica EAPC-a, a po potrebi, odgovoran je i za usklađivanje djelovanja zemalja članica EAPC-a u katastrofama koje se dese u području EAPC-a, kao i u eventualnim terorističkim incidentima većih razmjera sa upotrebom hemijskih, bioloških, radioloških ili nuklearnih agensa. (Vidi uokvireni tekst.)

Ko ima koristi od planiranja za slučaj civilnih vanrednih situacija?

Kroz saradnju na međunarodnom nivou radi što boljeg upravljanja vanrednim situacijama, posebno onim koje pogode više od jedne zemlje, sve članice NATO saveza i PFP-a imaju koristi od NATO-ovih aktivnosti na planiranju za slučaj civilnih vanrednih situacija. Kroz razmjenu informacija i najboljih praksi, kao i učešće u međunarodnim obukama i vježbama, države postaju bolje osposobljene, na lokalnom, regionalnom i državnom nivou, za zaštitu civilnog stanovništva u krizama. Od ovako stečenog znanja korist ima nekih 1,19 milijardi ljudi koji žive u euroatlanskoj regiji.

Od NATO aktivnosti na planiranju za slučaj civilnih vanrednih situacija koristi imaju i zemlje izvan euroatlanskog područja, kao što je na primjer Pakistan. Nakon razornog zemljotresa koji je pogodio Pakistan 2005.g., NATO je uspostavio zračni most radi dopremanja humanitarne pomoći i transporta NATO sanitetskih i inženjerskih jedinica u Pakistan. (Vidi dole.)

Koliko košta?

Godišnji operativni budžet za planiranje za slučaj civilnih vanrednih situacija Glavnog sjedišta NATO-a iznosi oko 2,7 miliona eura, odnosno 1,5% ukupnog budžeta za civilne strukture Glavnog sjedišta NATO-a. Ako se taj iznos podijeli sa brojem stanovnika euroatlanskog područja (1,19 milijarda ljudi), koji su naši „korisnici“, onda se dobije jasna slika vrijednosti planiranja za slučaj civilnih vanrednih situacija. Prema proračunu svaki stanovnik bi trebao platiti 1/10 eurocenta godišnje, što je definitivno mala cijena za međunarodno koordinirane planove i procedure koji funkcioniraju u vanrednim situacijama i za dostupnost potrebnih sredstava u svim zemljama EAPC-a.

Euroatlanski centar za koordinaciju odgovora na katastrofe (EADRCC)

U junu 1998.g., na prijedlog Ruske Federacije, pri Glavnom sjedištu NATO-a uspostavljen je Euroatlanski centar za koordinaciju odgovora na katastrofe (EADRCC). Kao sastavni dio Programa partnerstvo za mir, Centar koordinira djelovanje NATO članica i zemalja partnera u prirodnim i drugim katastrofama u euroatlanskom području. Od 2001.g., EADRCC također koordinira i djelovanje država u slučaju terorističkog napada hemijskim, biološkim ili radiološkim agensima, kao i aktivnosti na sanaciji posljedica napada. Pored toga, Centar djeluje kao centralno mjesto za razmjenu informacija o pružanju pomoći između zemalja EAPC-a.

Dio operativne uloge EADRCC-a je i organizacija velikih međunarodnih terenskih vježbi radi uvježbavanja djelovanja u simuliranim prirodnim i drugim katastrofama i upravljanja posljedicama.

U Centru rade službenici iz NATO i PFP zemalja koji tijesno saraduju sa UN-ovim Uredom za koordinaciju humanitarne pomoći i drugim međunarodnim organizacijama (Međunarodnom agencijom za atomsku energiju, Svjetskom zdravstvenom organizacijom, Svjetskim programom hrane, Organizacijom za zabranu hemijskog oružja, itd.)

Zemlje se potiču da razviju bilateralne ili multilaterarne aranžmane za rješavanje pitanja kao što su vize, prelazak granica, tranzit, carine i status osoblja,

kako bi se, u slučaju dostave pomoći i dolaska timova u područje pogođeno katastrofom, izbjegla kašnjenja zbog birokratije.

Od svog osnivanja, EADRCC se angažirao u preko 30 operacija širom svijeta, od koordinacije dostave pomoći izbjeglicama, pružanja pomoći žrtvama poplava, uragana i zemljotresa, gašenja šumskih požara, do pružanja pomoći Grčkoj tokom Olimpijskih igara 2004.g. Ispod su opisane skorije operacije nakon uragana Katrina u SAD-u (2005.g.) i zemljotresa u Pakistanu (2005.-2006.g.)

EADRCC radi 24 sata dnevno, sedam dana u sedmici.

NATO podrška SAD-u nakon uragana Katrina

Nakon što je 29. avgusta 2005.g. uragan Katrina pogodio obalu SAD-a i izazvao razaranja velikih razmjera, EADRCC je 3. septembra od vlade SAD-a primio zvaničan zahtjev za pomoć, koji je odmah proslijeđen svim zemljama EAPC-a. Trideset i devet zemalja EAPC-a se odazvalo i pružilo pomoć koju je koordinirao EADRCC. Radi što bolje saradnje sa američkom Saveznom agencijom za upravljanje vanrednim situacijama (FEMA) i Uredom za koordinaciju strane pomoći u katastrofama, u pogođeno područje je 4. septembra poslat oficir za vezu EADRCC-a.

Na zahtjev SAD-a, 8. septembra 2005.g. Sjeveroatlansko vijeće je odobrilo transportne operacije NATO-a kako bi se pomoglo u prebacivanju hitno potrebnih roba iz Evrope u SAD. U tim operacijama su korišteni školski i transportni avioni NATO zračnog sistema za rano uzbunjivanje (NAEW - *NATO Airborne Early Warning*) i letjelice NATO snaga za odgovor (NRF- *NATO Response Force*). EADRCC je, kao centar za obradu, prikupljao zahtjeve i ponude za pomoć. U SAD je transportirano 189 tona humanitarne pomoći i osnovnih potrepština. Operacija je završena 2. oktobra 2005.g.

Tim za brzo djelovanja pri Programu planiranja za slučaj civilnih vanrednih situacija

Početkom 2006.g., Viša komisija za planiranje za slučaj civilnih vanrednih situacija odobrila je novi instrument za brzu procjenu civilnih potreba i sposobnosti podrške NATO operacijama ili drugim vanrednim situacijama.

U roku od 24 sata od odobranja zahtjeva za savjet, SCEPC šalje tim za brzo djelovanje, sastavljen od civilnih stručnjaka iz odbora i komisija za planiranje, na teren da uradi procjenu civilnih potreba u svim funkcionalnim područjima, kao što su civilna zaštita, komunikacije, transport, snabdjevanje i medicinska pomoć, i po potrebi pruži savjete i podršku

u organizaciji. Ukoliko se za to ukaže potreba, tim se može pojačati pripadnicima Međunarodnog sekretarijata NATO-a, vojnih struktura i drugim stručnjacima iz država članica. U slučaju humanitarne katastrofe, tim za brzo djelovanje djeluje u bliskoj koordinaciji sa UN-om i vlastima pogođene države.

NATO pomoć Pakistanu nakon zemljotresa

Pakistan je 8. oktobra 2005.g pogodio razorni zemljotres u kojem je poginulo preko 73.000 ljudi, a preko 4 miliona je ostalo bez domova. Pakistanske vlasti su 10. oktobra zvanično zatražile pomoć od NATO-a. Sjevernoatlansko vijeće je pozitivno odgovorilo na zahtjev i odobrilo faznu NATO operaciju pružanja pomoći.

Prva faza pružanja pomoći bila je uspostava zračnog mosta. Kao centralna tačka, EADRCC je uspostavio vezu sa državnim organima za pružanje pomoći i pakistanskim vlastima. Taktičkim avionima NATO snaga za odgovor pomoć je dopremana u Tursku, odakle je strateškim zračnim mostom prebacivana u Pakistan. U operaciji su korišteni i komercijalni avioni, kao i školski i teretni avioni NATO zračnog sistema za rano uzbunjivanje (NAEW).

Prvi zahtjev UNHCR-a za zračni transport pomoći u Pakistan EADRCC je primio 13. oktobra 2005.g., a prvi NATO avion sa UN-ovom humanitarnom pomoći stigao je u Pakistan 14. oktobra. NATO-ov zračni most koristile su zemlje EAPC-a, 2 zemlje koje nisu članice EAPC-a (Malta i Bosna i Hercegovina), UNHCR i još dvije UN-ove agencije, Svjetski program za hranu i UNOCHA.

Druga faza operacije pružanja pomoći uključila je razmještanje glavnog štaba za komandu i kontrolu, inženjerskih jedinica, helikoptera i vojnih poljskih bolnica sa odgovarajućom opremom i podrškom. U saradnji sa pakistanskim vlastima i UN-om, NATO-ova uloga u operacijama pružanja pomoći obuhvatala je osiguranje zračnog mosta, organizaciju zračnog transporta unutar zone operacija, rekonstrukciju ključne cestovne infrastrukture, osiguranje improviziranog smještaja i sanitetske podrške. Svrha ovih aktivnosti bila je pomoći preživjelima da se pripreme za nadolazeću zimu.

Do početka decembra 2005.g., većina elemenata već je bila uspostavljena i davala značajan doprinos humanitarnim naporima u području Bagh, koje je bilo identificirano kao fokus NATO-ovih operacija na terenu. NATO je završio svoju operaciju u Pakistanu 8. februara 2006.g.

DA LI STE ZNALI?

Tokom NATO-ove humanitarne operacije u Pakistanu:

- 164 aviona su dopremila humanitarnu pomoć u Islamabad, i ukupno prešli istu udaljenost kao da su 1,5 puta odletjeli sa Zemlje na Mjesec!
- 18.000 šatora, 505.000 deka, 17.000 peći/grijalica, 31.500 madraca, 49.800 vreća za spavanje i sanitetskog materijala (3.500 tona humanitarne pomoći UNHCR-a, NATO saveznika i PfP zemalja) dopremljeno je u Pakistan NATO-ovim zračnim mostom.
- 1.750 tona pomoći su NATO helikopteri dopremili u razne dijelove Pakistana
- 7.650 bolesnih i povrijeđenih je NATO-ovim helikopterima transportirano izvan područja pogođenog zemljotresom.
- Preko 10.000 pacijenata je obrađeno u NATO-ovim poljskim bolnicama i mobilnim sanitetskim timovima.
- 110 jedinica multifunkcionalnog privremenog smještaja je NATO izgradio na visokim nadmorskim visinama.
- NATO inženjerska je raskrčila i popravila 60 km cesta, uklonivši oko 42.000 kubnih metara raznog materijala.
- NATO inženjerska je dnevno osiguravala svježu vodu za 3.300 ljudi i popravila sistem distribucije i skladištenja vode koji dnevno koristi 8.400 ljudi.

Saradnja sa PFP članicama

Planiranje za slučaj civilnih vanrednih stanja i pripremljenost za djelovanje u katastrofama u okviru PFP programa značajno su doprinijeli unapređenju praktične saradnje između članica NATO-a i PFP-a. U NATO-vim aktivnostima u vezi planiranja za slučaj civilnih vanrednih stanja (seminarima, kursevima, obuci, vježbama i timskim posjetama), fokusiranim na saradnju u području pripremljenosti za vanredne situacije i civilno-vojnu saradnju u upravljanju katastrofama, učestvovalo je preko 30.000 civilnih i vojnih predstavnika iz raznih dijelova državnih, regionalnih i lokalnih vlasti, međunarodnih i nevladinih organizacija.

Saradnja u području planiranja za slučaj civilnih vanrednih situacija između NATO saveza i Rusije počela je 1991.g. U okviru Vijeća NATO-Rusija (NRC) postoji *Ad hoc* grupa za civilne vanredne situacije zadužena za implementaciju ove saradnje u skladu sa Memorandumom o razumijevanju u vezi planiranja za slučaj civilnih vanrednih situacija i pripremljenosti za katastrofe. Rusija je bila domaćin većem broju simulacijskih vježbi terorističkih napada, koje su znatno doprinijele jačanju praktične saradnje.

Saradnja između NATO Saveza i Ukrajine počela je 1995.g., nakon velikih padavina i poplava u području Kharkiv. Podrška pružena nakon poplava konsolidirala je uspješnu saradnju, a NATO-ov EADRCC je u nekoliko navrata koordinirao pomoć pogođenom regionu. Ukrajina je bila domaćin vježbe planiranja za slučaj civilnih vanrednih stanja. Zahvaljujući posljednjoj terenskoj simulacijskoj vježbi djelovanja u slučaju potencijalnog terorističkog napada hemijskim agensima, pod nazivom *Združena pomoć 2005 /Joint Assistance 2005/*, povećana je sposobnost EAPC-a da djeluje efikasno u slučaju takvih napada.

Kako je planiranje za slučaj civilnih vanrednih situacija jedna od glavnih komponenti NATO-ovog Mediteranskog dijaloga, mediteranske zemlje su pozvane da učestvuju u više ovakvih aktivnosti, uključujući kurseve i seminare. Nakon Istambulskog samita 2004.g. i poziva na ambicioznije i šire partnerstvo sa Mediteranskim dijalogom, došlo je do intenzivnije saradnje u djelovanju u katastrofama i planiranju za slučaj civilnih vanrednih situacija.

Radi jačanja sigurnosti i regionalne stabilnosti u zemljama šireg Bliskog istoka, od 2004.g., saradnja u području planiranja za slučaj civilnih vanrednih situacija dodatno je proširena i na zemlje Istambulske inicijative za saradnju (ICI - *Istanbul Cooperation Initiative*). Do danas, posjete NATO timova Ujedinjenim Arapskim Emiratima, Bahreinu i Kataru omogućile su razmjenu informacija o NATO-ovim aktivnostima u vezi planiranja za slučaj civilnih vanrednih situacija, a razmatraju se i mogućnosti učešća ovih zemalja u obuci.

Borba protiv terorizma i priprema za napade hemijskim, biološkim, radiološkim i nuklearnim agensima

Nakon terorističkih napada od 11. septembra 2001.g., a potom napada u Istanbulu, Madridu i Londonu, aktivnosti planiranja za slučaj civilnih vanrednih situacija usmjerene su na mjere jačanja državnih sposobnosti i civilne pripremljenosti za eventualne napade hemijskim, biološkim, radiološkim ili nuklearnim agensima (RBHN). U Pragu 2002.g. usvojen je Plan aktivnosti za slučaj civilnih vanrednih situacija radi zaštite stanovništva od posljedica napada oružjem za masovno uništenje. Kao rezultat toga, sastavljen je inventar državnih kapaciteta koji se mogu iskoristiti u RBHN napadu (medicinska pomoć, jedinice za otkrivanje radijacije, zračne medicinske evakuacije), a za zemlje članice EAPC-a izrađene su smjernice i standardi za planiranje, obuku i opremu za osoblje koje se prvo aktivira u slučaju RBHN napada. Te aktivnosti su doprinijele jačanju sposobnosti zemalja članica i partnera da pomognu jedne drugim u slučaju takvih napada.

Zaštita ključne infrastrukture

Ključnu infrastrukturu čine sredstva, objekti, mreže i usluge čije bi privremeno onesposobljavanje ili uništenje imalo ozbiljne posljedice po zdravlje, sigurnost, stabilnost, ekonomsko blagostanje ili efikasno funkcioniranje države. Ako se ne zaštititi, ključna infrastruktura može stradati u slučaju prirodnih i drugih katastrofa, kao i terorističkog napada. Zaštita ključne infrastrukture (CIP) usmjerena je na očuvanje njene funkcionalnosti, izdržljivosti i pouzdanosti. Ovo je kompleksno pitanje koje, zbog integrirane i međuzavisne prirode naših društava (snabdjevanje električnom energijom, komunikacije, transportne mreže, itd.), prevazilazi državne granice. Privremeno onesposobljavanje kritične infrastrukture u jednoj državi može imati ozbiljne implikacije i posljedice po susjedne države i dovesti do domino efekta.

Zaštita ključne infrastrukture jedna je od centralnih NATO aktivnosti u planiranju za slučaj civilnih vanrednih situacija u kojima učestvuju sve zemlje EAPC-a. Međunarodna saradnja omogućuje razmjenu relevantnih informacija o zaštiti ključne infrastrukture, kao na primjer procjene prijetnje, procjene ranjivosti i najboljih praksi. Obuka i obrazovanje su još jedno područje na kojem NATO dosta radi kako bi osigurao da zemlje budu svjesne koliko je zaštita ključne infrastrukture bitna, kako za njihovo društvo, tako i za međunarodnu zajednicu.

DA LI STE ZNALI?

Primjeri ključne infrastrukture u euroatlanskom području:

- 15.000.000 km cesta, što je 3,5 puta obim Sunca.
- 675.900 km željezničke pruge, što je 17 puta obim Zemlje.
- 22,914 aerodroma i uzletišta.
- 227 teretnih luka.
- 1,4 milijarde telefonskih linija (619 miliona fiksnih i 781 mobilnih telefonskih linija)
- IT mreže koje opslužuju pola milijarde internet korisnika.

NATO Public Diplomacy Division

1110 Brussels
Belgium

natodoc@hq.nato.int
www.nato.int

BGR3-CEP-ENG-0906
© NATO 2006